BAKI DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

2020-ci ildə Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrasında elmi plan üzrə yerinə yetirilmiş elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinin

HESABATI

Mövzunun adı:	**Dövlətin davamlı inkişafına yeni şəxsiyyət modelinin təsiri**
Mövzu rəhbərinin soyadı, adı və atasının adı:	**Əliyeva Kamilə Ramiz qızı**
Mövzunun icra müddəti (başlama və bitmə tarixi):	**01 yanvar 2019-cu il - 01 yanvar 2020-ci il**

Bakı – 2020

Mövzu üzrə icraçılar haqqında məlumat (rəhbər daxil olmaqla):

S/S	Soyadı, adı, atasının adı	Struktur	Vəzifəsi	Ştat vahidi	Elmi adı və dərəcəsi
1.	Əliyeva Kamilə Ramiz qızı	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Kafedra müdiri	0.5	Professor,psixologiya elmləri doktoru
2.	Cabbarov Rəşid Vəkil oğlu	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Dosent	1	Dosent, psixologiya elmləri doktoru
3.	Hüseynova Gülnarə Qulu qızı	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Dosent	1	Dosent, psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru
4.	Cabbarova Lalə Məhəmməd qızı	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Dosent	1	Dosent, psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru
5.	Piriyeva Elnarə Abbas qızı	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Dosent	1	Dosent, psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru
6.	Məmmədli İranə Məhəmməd qızı	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Dosent	0.5	Dosent, psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru
7.	Eyyubova Mehriban Niyaz qızı	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Müəllim	1	Psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru
8.	Mustafayev Müşviq Hüseyn oğlu	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Müəllim	1	Psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru
9.	Aslanova Şahnaz Rəcəb qızı	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Müəllim	1	Psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru
10.	Qurbanova Nərminə Şamil qızı	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Müəllim	1	
11.	İbrahimova Diyanə Rəşid qızı	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Müəllim	1	
12.	Səfərova Cəmilə Elşad qızı	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Müəllim	1	
13.	Qasımova Kamilə Vaqif qızı	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Müəllim	0.5	
14.	Həsənova Ülkər Üzeyir qızı	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Müəllim	0.5	
15.	Dadaşova Aydan Güləddin qızı	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Laborant	0.5	
16.	Quliyeva Gülnar Rasim qızı	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Baş laborant (analıq məzuniyyət)	0.5	
17.	Hacıyeva Aysel Hikmət qızı	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Baş laborant (analıq məzuniyyət)	0.5	
18.	Hüseynli Çinarə Aydın qızı	Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrası	Laborant (analıq məzuniyyət)	0.5	

1	**Mövzu üzrə cari ildə yerinə yetirilmiş elmi işlər** *(plan üzrə mövzunun aktuallığı və məqsədi göstərilməklə və 2 səhifədən çox olmamaqla)*
	1.İcraçı:Psixologiya elmləri doktoru,prof.K.R.Əliyeva,Psixologiya elmləri doktoru, dos. R.V.Cabbarov **İş:** Müasir şəraitdə yeni şəxsiyyət modelinin formalaşmasının sosial-psixoloji məsələləri **II mərhələ:** Davamlı inkişaf şəraitində milli özünügerçəkləşdirmənin psixoloji mexanimzlərinin müəyyənləşdirilməsi və yeni tipli şəxsiyyətin davamlı inkişafa təsirinin istiqamətlərinin aşkarlanması **Məqsəd:** Davamlı inkişaf şəraitində milli özünügerçəkləşdirmənin təzahür xüsusiyyətlərinin müəyyənləşdiririlməsi. **Mövzunun aktuallığı:** Davamlı inkişaf şəraitində milli özünügerçəkləşdirmənin təzahür xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi üçün ilk növbədə şəxsiyyətin istiqamətləri, idealları, o cümlədən dəyərlər sistemi araşdırılmalıdır. Nəzərə almaq lazımdır ki, dünyaya inteqrasiya prosesində yalnız şəxsiyyətin özünügerçəkləşdirməsi istiqamətləri dəyişmir, həm də onun dəyərlər sistemi yenidən qurulur və milli özünüdərk yeni dəyərlərə münasibətdə özünəməxsus xüsusiyyətlər yaranır. Aparadığımız tədqiqat göstərdi ki, yeni dəyərlərin formalaşması şəxsiyyətin münasibətlər sferası ilə yanaşı onun milli özünügerçəkləşdirmə prosesinə də hər tərəfli təsir göstərir. Gəncləri dəyərlərinin istiqamətinin dəyişməsi ilə yanaşı onları özünügerçəkləşdirməsində, xüsuilə də insanın təbiətinə münasibətdə dəyişilmələr müşahidə olunur. Yeni tip şəxsiyyətin formalşması prosesi məhz dəyərlərin və özünügerçəkləşdirmənin yeni istiqamətinin formalşması ilə bağlıdır. Bu tipdə daha çox humanistik dəyərlər üstünlük təşkil etməklə yanaşı, milli mənəvi dəyərlər də aparıcıdır. Şəxsiyyətin milli özünügerçəkləşdirməsi prosesində yalnız fərdi qayda da özünüaktuallaşdırma müşahidə olunmur, ekspressiv davranışla paralel ictimai dəyərlərə əhəmiyyətli dərəcədə meyllənmə də özünü qabarıq göstərir. Bunun əsas səbəblərindən biri yeniyetmə və gənclərin yeni dəyərlərə açıq olması, həmin dəyərləri mexaniki şəkildə qavrama deyil, onların saf-çürük edilməsi, təhlili və s. həyata keçirilir. Nəzərə almaq lazımdır ki, milli özünügerçələşdirmə analayışı özünügerçəkləşdirmə anlayışı ilə sıx bağlıdır. Qeyd etmək lazımdır ki, özünügerçəkləşdirmə ideyasının metodoloji əsasları A.Adlerin əsərlərinə gedib çıxır. O, öz sonuncu əsərlərində «üstünlüyə canatma» və «özünütəkmilləşdirməyə canatma» terminlərini bir-birini qarşılıqlı şəkildə əvəz edən terminlər kimi işlədir. Onun fikrincə, insan özünü əlçatmaz kamillik idealı ilə müqayisə edərək həmişə belə hisslə yaşayır ki,o, idealdan aşağı vəziyyətdədir və bu hisslə motivləşir, ona çatmağa çalışır. Özünügerçəkləşdirmə fenomenin əsasında böyümə, inkişaf və özünütəkmilləşdirmə tələbatları durur. Buna görə «özünügerçəkləşdirmə» termi-

ni çox vaxt (self-realization) «öz imkanlarını gerçəkləşdirmə», (self-fulfilment) «özünü həyata keçirmə» və «özünüaktallaşdırma» (self-actualization) terminlərinin sinonimi kimi işlədilir. Tədqiqatların analitik təhlili göstərir ki, özünügerçəkləşdirmə problemi insan və cəmiyyətdə sosial qarşılqlı əlaqələrin öyrənilməsi ilə məşgul olan elmlər sistemində olduqca zəruri problem kimi özünü göstərir. Bunun başlıca səbəbi özünügerçəkləşdirmənin şəxsiyyət və sosial qruplar üçün inteqrativ baza və ya əsas olmasıdır. Faktlar göstərir ki, insanın həyata yolunu, onun həyat strategiyasını məhz özünügerçəkləşdirmə və şəxsiyyətin malik olduğu dəyərlər müəyyənləşdirir.

2.İcraçı: Psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dos.G.Q.Hüseynova

İş: Mədəni dəyərlərin transfomasiyası şəraitində nəsillərarası münasibətlərin sosial psixologiyası

II mərhələ: Müxtəlif nəsillərin nümüyəndələrinin mədənı dəyərlər sisteminin müqayisəli analizi

Məqsəd: Əldə edilmiş empirik materialların işlənilməsi əsasında X, Y, Z nəsillərinin dəyərlər sistemlərində oxşar və fərqli cəhətlərin araşdırılması.

Mövzunun aktuallığı: Məlumdur ki, müasir dövrdə psixologiya elmində şəxsiyyətin tədqiqinə sosiomədəni yanaşma öz aktuallığını saxlayır. Elmi işin bu mərhələsində kross-mədəni yanaşma çərçivəsində aparılmış sorğuların ilkin işlənilməsi və mədəni dəyərlərin transformasiyası ilə bağlı müvafiq nəticələrin əldə edilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

3.İcraçı:Psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru,dos. L.M. Cabbarova

İş: Müasir dövrdə media obrazların şəxsiyyətə təsirinin sosial-psixoloji analizi

II mərhələ: Medianın gender stereotiplərinin formalaşmasında rolu

Məqsəd: Araşdırmanın əsas məqsədi medianın kütləvi şüura təsir imkanlarını nəzərə alaraq, cəmiyyətdə gender stereotiplərinin yaranmasında və yayılmasındakı rolunu müəyyən etmək.

Mövzunun aktuallığı: Tədqiqatda medianın kütləvi şüura təsir imkanları, stereotip düşüncə və onun yaranmasında rolu, Azərbaycan cəmiyyətində mövcud olan qəlibləşmiş gender təsəvvürləri və eyni zamanda mediada rast gəlinən stereotip yanaşmalar qarşılıqlı şəkildə nəzərdən keçirilmişdir. Araşdırma Azərbaycanda daha çox populyar olan, insanların daha çox informasiya əldə etdiyi media vasitələri, informasiya mənbələri nümunəsində aparılmışdır.

Araşdırmalardan aydın olur ki, adətən mediada stereotiplər iki formada təzahür edə bilir. Birincisi, real vəziyyəti əks etdirən, yəni hazırda yaşadığımız cəmiyyətdə, ailədə qadının yeri, rolu və s. İkincisi, reallığa uyğun gəlməyən, məqsədli şəkildə istifadə olunan

köhnəlmiş stereotip düşüncələr.

Ümumilikdə bütün növ stereotiplərdə olduğu kimi, gender stereotipləri də insanın şəxsi təcrübəsi (rastlaşdığı, gördükləri, valideynlərin nümunəsi və s.) və ətrafdan aldığı informasiyalar (media məhsulları) əsasında formalaşır.

4.İcraçı: Psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru,dos. E.A.Piriyeva, Psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru,dos. İ.M.Məmmədli, Psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru M.H.Mustafayev

İş: Müasir dövrdə şəxsiyyətin sərvət meyllərinin transformasiyasına təsir göstərən amillər

II mərhələ: Mövzu ilə bağlı tədqiqat metodikalarının seçilməsi və eksperimetin keçirilməsi

Məqsəd: Sərvət meyli anlayışının psixoloji məzmunun müəyyən edilməsi və bununla bağlı irəli sürülmüş fikrlərin təhlili olunması.

Mövzunun aktuallığı: Qloballaşma və inteqrasiya şəraitində şəxsiyyətin sərvət meylləri əvvəlki illərə nisbətən ciddi dəyişikliklərə məruz qalmışdır. Həmçinin belə bir şəraitdə mədəni müxtəliflik özünəməxsus dəyərlərin təsiri ilə özünün konservativ statusunu qoruyub saxlaya bilmir. Bu gün mədəni müxtəliflik şəraitində yaşayan fərd həm özünün fərdi dəyərlərini qoruyub saxlamalı, həm də qloballaşma və inteqrasiyadan gələn yad dəyərlərə adaptasiya olunmalıdır. Mədəni müxtəliflik şəraitində dəyərlərin transformasiyası müasir dövrdə olduqca dinamik səciyyə daşıyır. Olduqca çevik bir mexanizmlərə malik dəyərlər bu gün gəncləri seçim qarşısında qoyur, bir çox hallarda isə milli-mənəvi dəyərlər-in arxa plana keçirilməsinə səbəb olur. Bunun başlıca səbəbi milli dəyərlərin olduğu kimi hər kəsin baş düşüdüyü kimi təbliğidir. Basqa bir tərəfdən dəyərlərin transformasiyası mədəni müxtəliflik şəraitində inteqrasiyanı sürətləndirir, ancaq digər tərəfdən mədəni dəyərlərin sıxışdırlmasına gətirib çıxarır.

Faktlar göstərir ki, sərvət meyllərinin formalaşması prosesində mədəni təsirlərin rolu yüksəkdir və şəxsiyyət mədəniyyət vasitələrinin daşıyıcısıdır. Lakin bütünlüklə sərvət meyllərinin formalaşmasında mədəni dəyərlər konservativ dominantlığa malikdirlərsə, bu zaman şəxsiyyət mədəni müxtəlifliyə adaptasiya oluna bilmir və öz mədəni dəyərlərinin təsiri altında qalır. Təbii ki, həm mədəni dəyərlərin qorunub saxlanması, həm də yeni dəyərlərə inteqrasiya şəxsiyyətin inkişafında və formalaşmasında aparıcı amilə çevrilir. Belə inkişafın mexanizmlərinin tədqiqi və nəzərə alınması, eləcə də bu prosesin düzgün istiqamətə yönəldilməsi istər təlim-tərbiyə prosesinin təşkilində, istərsə də şəxsiyyət amilinin öyrənilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Biz tədqiqat metodlarını seçərkən əsasən iki prinsipi əldə rəhbər tutmuşuq. Birincisi müəyyən yaş dövründə , xüsusi şəraitdə sərvət meyllərinin transformasiyasının təzahür xüsusiyyətlərini, psixoloji mexanizmini araşdırmaq, ikincisi şəxsiyyətin dəyərlər sisteminin

müsbət istiqamətdə formalaşması üçün optimal olan psixoloji və pedaqoji şəraiti müəyyənləşdirmək. Birinci istiqamət belə demək mümkünsə sırf psixoloji istiqmətlə bağlıdır. Yəni müxtəlif psixoloji eksperimentlərin köməyi ilə şəxsiyyətin sərvət meyllərinin təzahür xüsusiyyətlərini müəyyənləşdirmək məqsədi güdür.

İkinci məqsəd isə əsasən tədqiqatın istiqamətləndirici, situmullaşdırıcı istiqaməti, yönümü ilə bağlıdır.

Tədqiqatda aşağıdakı metodikalardan istifadə edilmişdir.

1. Şvarsın dəyərlər sorğusu
2. Şəxsi Dəyərlər Sorğusu
3. Seninin "Terminal dəyərlər sorğusu" metodikası
4. Həyat mənası yönümü testi (НМУ-СЖО)

5.İcraçı:Psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru M.N.Eyyubova

İş: Müasir cəmiyyətdə şəxsiyyətin sosial-psixoloji adaptasiya xüsusiyyətlərinin tədqiqi

II mərhələ: Şəxsiyyətin adaptasiya prosesinin psixoloji mahiyyəti

Məqsəd: Şəxsiyyətin uyğunlaşması prosesi nəticəsində onun tərəflərini, psixoloji xüsusiyyətlərini və xarakteristikasını tədqiq etmək və şəxsiyyətin adaptasiya obyekti kimi uyğunlaşmasının səciyyəvi xüsusiyyətlərini öyrənmək.

Mövzunun aktuallığı: Adaptasiya prosesi sosial subyektlərin bir-birinə və sosial mühitin təsirinə qarşılıqlı istiqamət prosesidir. Adaptasiyanın psixoloji və sosial adaptasiya növlərini fərqləndirirlər. Psixoloji adaptasiya şəxsiyyətin daxili aləmini, həmçinin mühitin sosial və sosial-psixoloji tələblərini, müəyyən rol, funksiyalarını yerinə yetirən insanları, ictimai həyatının məzmun və şərtlərini özündə birləşdirir. Psixoloji adaptasiya şəxsiyyətin həyat və fəaliyətinin, mühitin daxili və xarici şərtlərinin ahəngi, həmçinin bütün rənqarəng təzahürü ilə insanın təbii və sosial mühiti mənimsəməsidir. Sosial adaptasiya şəxsiyyətin daha əhəmiyyətli əlaqə və münasibətlərə qoşulması, həmçinin onun normalara, qaydalara, dəyərlərə təcrübəyə qarşılıqlı münasibət və fəaliyyətə yiyələnməsidir. Adaptasiya insanın sosial mühitə effektiv uyğunlaşması və qarşılıqlı təsir prosesi kimi başa düşülür.

6.**İcraçı: N.Ş.Qurbanova**

İş: Müasir polietnik mühitdə şəxsiyyətlərarası münasibətlərə təsir göstərən amillər

II mərhələ: Etnik identiklik-şəxsiyyətin formalaşmasına təsir göstərən amil kimi

Məqsəd: Yeni sosial-siyasi mühitdə etnik identiklik problemini öyrənmək

Mövzunun aktuallığı: Şəxsiyyətin formalaşmasının əsas yolları sosiallaşma və fərdiləşmə prosesləridir. Fərdin sosiallaşmasında sosiumlaşma, etnikləşmə və mədəniyyətləşmə seçilir. Bir insanın fərdiləşməsinə öz müqəddəratını təyinetmə, özünü nümayiş və özünə yetər aiddir. Etnik eyniləşmə insanın müəyyən bir etnik topluma mənsub olduğunu bildirir

	və iki ziddiyyətlı tələbatın təmini üçün zərurilik kəsb edir: orijinal və digər insanlardan müstəqil olma tələbatı və eyni zamanda bir qrupa mənsub olma tələbatı. Sabit bir cəmiyyətdə etnik eyniləşmə ehtiyacı gizli olsa da, qeyri-sabit bir cəmiyyətdə, millətlərarası qarşıdurma vəziyyətində reallaşır. Şəxsiyyətin formalaşmasında etnik identikliyin rolunu öyrənmək vacib məsələlərdən biridir və bu istiqamətdə tədqiqatlar aparılmalıdır. **7.İcraçı Psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru Ş.R.Aslanova** **İş:** Zorakılıq amilinin şəxsiyyətin formalaşmasına təsiri məsələlərinin sosial-psixoloji aspektləri **II mərhələ:** Gender əsaslı zorakılıq məişət zorakılığının bir növü kimi. **Məqsəd:** Müasir dövrdə qadınlara qarşı zorakılıq amilinin şəxsiyyətin formalaşmasına təsiri məsələlərinin sosial-psixoloji aspektlərini tədqiq etmək **Mövzunun aktuallığı:** Bəşər tarixinin müxtəlif dövrlərində fərqli şəkildə təzahür edən zorakılıq nümunələri hər zaman olmuşdur. Hər bir cəmiyyət sosial mövcudluğunu təmin etməyə çalışarkən müəyyən sosial problemlərlə qarşılaşır. Bu problemlər isə ictimai mövcudluğun davamlılığı və bütünlüyünü riskə atan situasiyanın yaranmasına şərait yaradır. Sosiomədəni həyatın bu qədər mürəkkəb olmasının insanların davranışında bu və ya digər iz buraxmasını ehtimal etmək elə də çətin deyil. Zorakılıq əməlinə qiymət verən ictimai rəy və zorakılıq qurbanını əhatə edən ətraf mühit problemi çox vaxt zorakılıq qurbanının şəxsiyyətində axtarır. Bu isə problemlə mübarizənin sərhədlərini məhdudlaşdırır. Halbuki zorakılıq qurbanının hüquqlarının bərpa olunması, onun təhlükəsizliyinin və psixi sağlamlığının təmin edilməsi birinci dərəcəli əhəmiyyət kəsb edən məsələ olmalıdır. Baş verən bu və ya digər zorakılıq hallarının aradan qaldırılması üçün onun yaranmasına təkan verən digər amillərlə yanaşı psixoloji məsələlər də diqqət mərkəzinə gətirilməli və tədqiq edilməlidir. **8. İcraçı: K.V.Qasımova** **İş:**Müasir dövrdə Azərbaycan siyasətində çoxmədəniyyətli təhsil ideyasının reallaşdırılmasına yanaşma **II mərhələ:** Məktəblərdə çoxmədəniyyətli təhsilin əsas tədqiqi üsulları **Məqsədi**: çoxmədəniyyətli təhsil məkanında şagirdlərdə çoxmədəniyyətli kompetensiyalar sisteminin formalaşmasının tədqiqi metodlarının öyrənilməsi. **Mövzunun aktuallığı:** İnsanın yaşayıb-yaratdığı sosial mühitin polietniklik səviyyəsinin artması ilə dünya ictimaiyyətinin dəyişən həyat şərtlərinə hazırlıqsızlığı arasında ziddiyətin kəskinləşməsi və qlobalizasiya problemləri təhsilin inkişafı sferasında böyüyən nəsillərin çoxmədəniyyətli kompetensiyalarının formalaşması və inkişafı və çoxmilli kollektivlərdə davamlı ictimai münasibətlərin formalaşması üçün şəraitin yaradılmasını ön plana çıxarır.

	Çağdaş dünya düzəni üçün səciyyəvi olan qlobalizasiya və inteqrasiya proseslərinin inkişafı şəraitində müxtəlif millətlərin və xalqların nümayəndələri daha sıx təmaslara və şəxslərarası münasibətlərə girir. Bü günün və sabahın insanları çoxmilli və polimədəni mühitdə yaşamalı və işləməli olacaqlar. Xüsusi modelləşdirilən mühit kimi çıxış edən çoxmədəniyyətli i təhsil vasitəsilə formalaşdırılan polimədəni kompetensiyalar inkişaf edən polimədəni və çoxmilli mühitdə şəxsiyyətin fəal quruculuğa hazırlığını təmin etmək məqsədi daşıyır. Qoyulan vəzifələrin həlli üçün bir-birini tamamlayan və qarşılıqlı yoxlayan metodlar kompleksi nəzərdə tutulub: nəzəri analiz metodları (tarixi, məntiqi, müqayisəli, retrospektiv, müqayisəli-tarixi, modelləşdirmə), psixoloji metodlar (tolerantlıq, etnik kompetensiya, siyasi mədəniyyət üzrə testlər, habelə multikulturalizm üzrə təlim), şagirdlərin polimədəni reallıqda yaşamağa hazırlanması üzrə təhsil müəssisəsinin təcrübəsinin öyrənilməsi. **9.İcraçı: D.R.İbrahimova** **İş:** Modanın şəxsiyyətin özünügerçəkləşdirmə və inkişafı prosesinə təsirinin sosial-psixoloji məsələləri **II mərhələ:** Moda şəxsiyyətin özünügerçəkləşdirməsinin üsulu kimi **Məqsəd:** Modanın şəxsiyyətin sosializasiyası prosesinə təsirinin sosial-psixoloji xüsusiyyətlərini müəyyən etmək **Mövzunun aktuallığı:** Məlumdur ki,moda standartlaşmış kütləvi davranışın spesifik və son dərəcə dinamik forması olub, universal xarakter daşıyır. O, cəmiyyətdə üstünlük təşkil edən əhvalların, sürətlə dəyişən zövq və əyləncə vasitələrinin təsiri ilə, əsasən kortəbii surətdə əmələ gəlir. Universal xarakter daşıyan moda, insanlarda bir-biri haqqında ilk təəssüratın yaranmasında özünəməxsus rol oynayır. Bu baxımdan moda cəmiyyətin əksər sahələrinə nüfuz edərək, insanın həyatında müəyyən izlər buraxır və psixologiya elmində aktuallıq kəsb edir.Elmi işin bu mərhələsində moda psixologiyası və modanın insanın özünügerçəkləşdirməsinə təsiri çərçivəsində müasir psixoloji tədqiqatların öyrənilməsi və onların sistemləşdirilməsi, ümumiləşdirilməsi və təhlili nəzərdə tutulmuşdur. **10.İcraçı: C.E.Səfərova** **Iş:** Təlim şəraitində şəxsiyyətin polimədəni inkişafının psixoloji məsələləri **II mərhələ:** Tələbələrin mütəxəssis kimi yetişdirilməsində polimədəni təhsil və tərbiyənin rolunun psixoloji aspektləri **Məqsəd:** Gələcək mütəxəssislərin yetişdirilməsində polimədəni təhsil və tərbiyənin rolunun psixoloji tərəflərini tədqiq etmək. **Mövzunun aktuallığı:** Polimədəni təhsil etnik və dünya mədəniyyətlərinin mənimsənilməsinə əsaslanan konstruktiv əməkdaşlığa kömək edəcək dünyagörüşünün

	inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılması prosesini nəzərdə tutur. Multikulturalizm təhsili onu təbliğ edərkən və ona hörmət edərkən məqsədə daha effektiv şəkildə çatır. Plüralizmə şərait yarada bilmək üçün tələbələr digər etnik qrupların tarixi, ədəbiyyatı, dini və mədəniyyəti haqqında obyektiv, dəyərli məlumatları ehtiva edən məlumatlara sahib olmalıdırlar. Bundan əlavə, müəllimlərin hazırlanması və təkmilləşdirilməsi üçün sistematik olaraq mövcud proqramlar tərtib etmək lazımdır. Polimədəni təhsil əhəmiyyətli olan digər həyat formalarının olduğunu göstərir. Təhsilində multikulturalizm inkişaf etmiş bir cəmiyyətin təməl dəyərləri və ideallarının inkişafına töhfə verir. Polimədəni təhsil şagirdlərin etnik problemlərin effektiv həllini dərk etmə qabiliyyətini formalaşdırır, etnik plüralizmin vacib olduğu ictimai həyatda adekvat iştirak üçün lazımi bacarıqlarını inkişaf etdirir. Təhsil prosesinin məzmunu şagirdlərə hadisələrin, vəziyyətlərin və münaqişələrin mükəmməl etnik yanaşmalar əsasında təhlilinə kömək etməyə çalışır. Elmi bilik çox əhəmiyyətlidir. Etnik qrupların və ədəbiyyatın, tarixin və incəsənətin öyrənilməsi qrupun tarixini və mədəniyyətini anlamaq üçün yeni imkanlar açır. Polimədəni təhsil sistemi yüksək səviyyəli biliklərin uğurla mənimsənilməsinə öz töhfəsini verir ki, etnik qrupların tarixi təcrübələrini daha yaxşı başa düşsünlər. **11.İcraçı: Ü.Ü.Həsənova** **İş:** Stereotiplərin şəxsiyyətin formalaşmasına olan təsiri **II mərhələ:** Gender stereotipləri və təhsil sisteminin onların formalaşmasında olan rolu **Məqsəd:** Stereotiplərin və onların təhsil sistemində şagirdlərin peşə seçiminə olan təsirinin öyrənilməsi **Mövzunun aktuallığı:** Cari il ərzində qoyulan mövzuya uyğun oluraq elmi ədəbiyyatının araşdırılması və təhlili həyata keçirilib. Stereotiplərin insanların davranışına, düşüncə tərzinə və bunun nəticəsində baş verən münasibətlərə təsiri nəzəri cəhətdən təhlil olunmuşdur. Yerli və beynəlxalq ədəbiyyata müraciət edərək stereotiplərin formalaşması və qloballaşma dövründə stereotiplərin transformasiyası araşdırılmışdır. Stereotiplərin insan davranışına təsir edən və onu istiqamətləndirən amillərdən biri olduğunu nəzərə alaraq, bu sahədə tədqiqatların həyata keçirilməsi olduqca əhəmiyyətlidir. Ədəbiyyatın araşdırılması ilə yanaşı, tədqiqat planı tərtib edilmiş və ilkin mərhələsi həyata keçirilmişdir. Tədqiqat planında seçmə, sorğu, meyarlar müəyyən olunmuş, pilot tədqiqatı aparılmışdır. Pilot tədqiqatın nəticələrinə əsasən sorğuda müvafiq dəyişikliklər edilmiş və əsaslandırılışmışdır.
2	**Hesabat dövründə alınmış elmi nəticələr, onların yenilik dərəcəsi**

	(nəticələr səlis və konkret yazılmalıdır)
	1. Apardığımız eksperimental tədqiqat göstərdi ki, irəli sürdüyümüz birinci fərziyyə, yəni dəyərlərlə özünügerçəkləşdirmə arasında əhəmiyyətli əlaqə var və bu əlaqə özünügerçəkləşdirmənin elemetləri ilə daha sıx şəkildə bağlıdır. 2. Tədqiqat işinin planına uyğun olaraq kross-mədəni əlaqələrin dəyərlər sisteminin formalaşmasında və mədəni dəyərlərin transformasiyasında rolu nəzəri cəhətdən öyrənilib, və bu transformasiyanın insan davranışına və nəsillərarası münasibətlərə təsiri problemi ilə bağlı mövcud sosial-psixoloji tədqiqatlar dərindən təhlil edilib, ümumiləşdirilmişdir. 3. Tədqiqatın nəticələri göstərir ki, kütləvi şüurun formalaşmasında başlıca rol oynayan media eyni zamanda cəmiyyətdə gender bərabərliyi baxımından insanların şüurunu, düşüncə və münasibətlərini, ən nəhayət davranışlarının da istiqamətlənməsinə, yönəlməsinə təsir göstərə bilir. 4. Faktlar göstərir ki, sərvət meyllərinin formalaşması prosesində mədəni təsirlərin rolu yüksəkdir və şəxsiyyət mədəniyyət vasitələrinin daşıyıcısıdır. 5. Adaptasiyanın daha effektiv nəticəsi subyektin davranışında uyğunlaşma aspektlərinin olmasıdır. 6. Cari ildə elmi – tədqiqat işinin planına uyğun olaraq etnik identiklik problemi ilə bağlı mövcud ədəbiyyat nəzərdən keçirilmiş, müvafiq elmi tədqiqatlar öyrənilmişdir və təhlil edilmişdir. 7. Cari ildə elmi – tədqiqat işinin planına uyğun olaraq müxtəlif sosial-psixoloji yanaşmalara istinad olunaraq məişət zorakılığına məruz qalan qadınların sosial-psixoloji xüsusiyyətləri təhlil olunmuşdur. 8. Cari ildə elmi-tədqiqat planına uyğun olaraq təhsil müəssisələrinin tələbələrində çoxmədəni səriştələrin formalaşdırılması prosesinin əsas tədqiqi üsulları öyrənilmişdir. 9. Cari ildə elmi – tədqiqat işinin planına uyğun olaraq moda psixologiyası, özünügerçəkləşdirmə, özünüaktuallaşdırma və modanın insanın özünügerçəkləşdirməsinə təsirinin öyrənilməsinə istiqamətləndirilmiş elmi-psixoloji ədəbiyyat öyrənilmiş, təhlil edilmişdir. 10. Polimədəni təhsil sistemi gənclərin etnik və dünya mədəniyyətləri ilə tanışlığı əsasında konstruktiv əməkdaşlıq ideologiyasının inkişafı üçün şərait yaratmaqdan ibarət olan bir prosesdir. 11. Elmi işin hazırki mərhələsində stereotiplərin formalaşmasının, inkişaf etməsinin müxtəlif mərhələləri ilə bağlı ədəbiyyatların araşdırılması və təhlili həyata keçirilib.
3	**Ən mühüm elmi nəticələr** *(nəticələr səlis və konkret yazılmalıdır)*
4	**Mövzunun yerinə yetirilməsi zamanı istifadə olunan üsul və yanaşmalar**
5	**Mövzu üzrə məqalələr** *(müəlliflərin ad və familiyaları açıq şəkildə yazılmalıdır; dərc olunmuş, qəbul olunmuş və ya çapa göndərilib; məqalələrin surətlərini əlavə etməli; internetdəki mənbənin linki göstərilməlidir)*
	1.Kamilə Əliyeva, Rəşid Cabbarov, Socio-psychological issues of changing values in adolescents-youth in education Revista Práxis Educacional, v. 16, n. 37, Edição Especial, 2020, p. 578-590 (Web of Science) *(dərc olunmuşdur)*. https://periodicos2.uesb.br/index.php/praxis/article/view/6406 2. Kamilə Əliyeva, Ethnocultural aspects of the İdentuty of an Adult Personality s.58-70 *(dərc olunmuşdur)*. http://revistacdvs.uflo.edu.ar/index.php/CdVUFLO/issue/view/38

	3. Rəşid Cabbarov, The creation of feedback in training as a mobilizing factor for the cognitiveactivity of students, Revista de Investigación Apuntes Universitarios, 2020: 10(1), p.207 -221 (Web of Science) *(dərc olunmuşdur).*https://doi.org/10.17162/au.v10i3.481 4. Rəşid Cabbarov, Mechanisms of socio-psychological adaptation of reugees. Journal of Interdisciplinary Debates, v. 1 n. 01 (2020) 1(01), p.35-43 *(dərc olunmuşdur).* https://orcid.org/0000-0002-0623-2772 5.Gülnarə Hüseynova, Nəsillərarası fərqlərin sosial-psixoloji təhlili. Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri Elmi əsərlər toplusu.Buraxılış №25 (II hissə) – Bakı, 2020 (s.7-11) *(dərc olunmuşdur).* http://static.bsu.az/w22/MEQALE%20TOPLUSU%202019,%2025sayl%C4%B1%20-II%20HISSE%20+.pdf 6. Gülnarə Hüseynova, Nəsillərarası münasibətlər müasir psixologiyanın problemi kimi. Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri.Elmi əsərlər toplusu.Buraxılış №25 (II hissə) – Bakı, 2020 (s.107-110) *(dərc olunmuşdur).* http://static.bsu.az/w22/MEQALE%20TOPLUSU%202019,%2025sayl%C4%B1%20-II%20HISSE%20+.pdf 7. Gülnarə Hüseynova, Влияние благоприятной семейной обстановки на успеваемость школьника. Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri.Elmi əsərlər toplusu.Buraxılış №25 (II hissə) – Bakı, 2020 (s.107-110) *(dərc olunmuşdur).* http://static.bsu.az/w22/MEQALE%20TOPLUSU%202019,%2025sayl%C4%B1%20-II%20HISSE%20+.pdf 8. Lalə Cabbarova,Mobbinq fenomeni və onun yaratdığı fəsadlar. ELMİ İŞ (beynəlxalq elmi jurnal) 2020 *(qəbul olunmuş)* 9. Lalə Cabbarova, Media vasitəsilə kütləvi şüurda gender stereotiplərinin möhkəmlənmə mexanizmləri. Bakı Qızlar Universiteti Elmi xəbərlər jurnalı *(qəbul olunmuş)* 10.İranə Məmmədli,Müşviq Mustafayev, Analysis of influencing factors on the formation of students values system. Балконско Научно Обозрение, Том 4, №17, s.39-54. *(dərc olunmuşdur).* https://cyberleninka.ru/article/n/analysis-of-influencing-factors-on-the-formation-of-students-values-system 11. İranə Məmmədli, Təhsil sistemində tolerantlığın inkişafı müasir cəmiyyətin obyektiv ehtiyacı kimi. Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri. Elmi əsərlər toplusu. № 25, 2020, s. 52-55 *(dərc olunmuşdur).* http://static.bsu.az/w22/MEQALE%20TOPLUSU%202019,%2025sayl%C4%B1%20-II%20HISSE%20+.pdf 12.İranə Məmmədli, Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqların valideynləri ilə sosial-psixoloji işin xüsusiyyətləri. Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri. Elmi əsərlər toplusu. №25,2020,s.81-84*(dərc olunmuşdur)* http://static.bsu.az/w22/MEQALE%20TOPLUSU%202019,%2025sayl%C4%B1%20-II%20HISSE%20+.pdf 13. İranə Məmmədli, Домашнее задание как средство формирования учебной мотивации у младших школьников. Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri. Elmi əsərlər toplusu. № 25, 2020, s. 134-138*(dərc olunmuşdur)* http://static.bsu.az/w22/MEQALE%20TOPLUSU%202019,%2025sayl%C4%B1%20-II%20HISSE%20+.pdf 14. Müşviq Mustafayev, The directions of formation of moral qualities in the requirements of modern era. Periódico do Núcleo de Estudos e Pesquisas sobre Gênero e Direito Centro de Ciências Jurídicas - Universidade Federal da Paraíba V. 09 - Nº 02 - Ano 2020, s.507-521*(dərc olunmuşdur).*

	https://www.researchgate.net/publication/339614938_THE_DIRECTION 15. Müşviq Mustafayev, The factors creating stress in students and the ways of eradicating them. Revista Práxis Educacional, Vitória da Conquista, Bahia, Brasil, v. 16, n. 38, jan./mar. 2020. s.365 -385 *(dərc olunmuşdur).* https://periodicos2.uesb.br/index.php/praxis/article/view/6014 16. Müşviq Mustafayev, Ailədə valideyn münasibətlərinin yeniyetmənin şəxsiyyət və “Mən”inin inkişafindakı rolu. Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri. Elmi əsərlər toplusu. № 25, 2020, s.69-72 *(dərc olunmuşdur).* http://static.bsu.az/w22/MEQALE%20TOPLUSU%202019,%2025sayl%C4%B1%20-II%20HISSE%20+.pdf 17.Elnarə Piriyeva,Özünüqiymətləndirmə peşə seçimində aparici amil kimi. Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri. Elmi əsərlər toplusu. № 25, 2020, s. 37-40 *(dərc olunmuşdur).* http://static.bsu.az/w22/MEQALE%20TOPLUSU%202019,%2025sayl%C4%B1%20-II%20HISSE%20+.pdf 18. Elnarə Piriyeva, Şagirdlərdə yaradıcı təfəkkür anlayışının formalaşması. Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri. Elmi əsərlər toplusu. № 25, 2020, s.104-106 *(dərc olunmuşdur).* http://static.bsu.az/w22/MEQALE%20TOPLUSU%202019,%2025sayl%C4%B1%20-II%20HISSE%20+.pdf 19. Elnarə Piriyeva, Liderlik probleminin tədqiqi istiqamətləri Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri. Elmi əsərlər toplusu. № 26, 2020 *(qəbul olunmuş)* 20. Elnarə Piriyeva, Kursantların təlim fəaliyyətinin psixopedaqoji xüsusiyyətləri. Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri. Elmi əsərlər toplusu. № 26, 2020 *(qəbul olunmuş)* 21.Mehriban Eyyyubova, Adaptasiya problemi və məktəbə adaptasiyanın spesifik xüsusiyyətləri. Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri. Elmi əsərlər toplusu. № 26, 2020 *(qəbul olunmuş)* 22. Mehriban Eyyyubova, Şagirdlərin təlim fəaliyyətində motivasiya sahəsinin formalaşması Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri. Elmi əsərlər toplusu. № 26, 2020 *(qəbul olunmuş)* 23. Mehriban Eyyyubova, Uşaq şəxsiyyətinin formalaşmasında valideynlərin rolu Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri. Elmi əsərlər toplusu. №26, 2020 *(qəbul olunmuş)* 24.Mehriban Eyyyubova, Uşaqların oyun fəaliyyətinə ailənin təsiri. Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri. Elmi əsərlər toplusu. №26, 2020 *(qəbul olunmuş)* *25.*Mehriban Eyyyubova, Исследование проблемы эмоционального выгорания в трудах зарубежных исследователей. Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri. Elmi əsərlər toplusu. №26, 2020 *(qəbul olunmuş)* *26.*Nərminə Qurbanova, Etnik qrupların sosial-psixoloji adaptasiyası məsələlərinə dair. Bakı Qızlar Universiteti Elmi Əsərləri Bakı, 2020*(qəbul olunmuş)* *27.*Şahnaz Aslanova,Cəmilə Səfərova, Психологические проблемы патриотического воспитания студенческой молодежи. Bakı Qızlar Universiteti Elmi Əsərləri Bakı, 2020*(qəbul olunmuş)* 28. Şahnaz Aslanova,Cəmilə Səfərova, Gender əsaslı zorakılığın əsas xüsusiyyətləri, Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri. Elmi əsərlər toplusu. №26, 2020 *(qəbul olunmuş)* *29.*Cəmilə Səfərova, Characteristics of ethnic identity among students. Propositos Y Representaciones. Vol.8, №2, Peru – 2020 (Web of Science) *(dərc olunmuşdur).* http://dx.doi.org/10.20511/pyr2020.v8n2.464 30.Diyanə İbrahimova, Həyat tərzi anlayışının psixoloji təhlili. Bakı Qızlar Universiteti 2020 *(qəbul olunmuş)* 31.Kamilə Qasımova, Поликультурное образование как основа формирования

	толерантности в мультикультурном пространстве. «Научен хронограф» ЕООД, 2019, Т.3, №4(6), Humanitarian Balkan Research (*qəbul olunmuş)* 32. Kamilə Qasımova, О становлении мультикультуральных ценностей в Азербайджане. Научный рецензируемый журнал «Известия Балтийской государственной академии рыбопромыслового флота: психолого-педагогические науки. (*qəbul olunmuş)* 33. Kamilə Qasımova, Поликультурное образование и воспитание. Хуманитарни Балкански изследвания, № 4, 2020 (*qəbul olunmuş)* *34.Ülkər Həsənova,* Tatiana G. Stefa- nenko's Impact to the Development of Ethnopsychological Research in Azerbaijan. RUDN Journal of Psychology and Pedagogics / Вестник РУДН. Серия: Психология и педагогика, 2020 Vol. 17 No. 196–208. *(dərc olunmuşdur).* http://journals.rudn.ru/psychologypedagogics
6	**Mövzu üzrə monoqrafiyalar** *(müəlliflərin ad və familiyaları açıq şəkildə yazılmalıdır; kitabın çap olunduğu və ya çapa göndərildiyi qeyd olunmalıdır; kitabın üz qabığı, titul vərəqinin 1-ci və 2-ci səhifəsi, mündəricat və buraxılış məlumatlarının verildiyi səhifələrin surətləri əlavə edilməlidir)*
7	**Mövzu üzrə konfrans materialları** *(müəlliflərin ad və familiyaları açıq şəkildə yazılmalıdır; materialın dərc olunduğu, qəbul olunduğu və ya çapa göndərildiyi qeyd olunmalıdır; materialların surətləri əlavə edilməlidir; internetdəki mənbənin linki göstərilməlidir)*
	1. Müşviq Mustafayev, Mən konsepsiyası ilə bağlı nəzəri fikirlər. Gənc tədqiqatçıların Respublika elmi-praktik konfransının materialları (17 aprel 2020-cu il), s.114-117 (*dərc olunmuşdur).* *http://static.bsu.az/w22/doktorantura/YENİ%20KONFRANS%20%202020%20.pdf* 2. Elnarə Piriyeva, Böyük məktəblilərin peşə seçiminə təsir göstərən amillər. Gənc tədqiqatçıların Respublika elmi-praktik konfransının materialları (17 aprel 2020-cu il),s.68-70 (*dərc olunmuşdur)* . *http://static.bsu.az/w22/doktorantura/YENİ%20KONFRANS%20%202020%20.pdf* 3. Elnarə Piriyeva, Yeniyetmə şəxsiyyətinin formalaşmasında sosial şəbəkələrin rolu. Gənc tədqiqatçıların Respublika elmi-praktik konfransının materialları (17 aprel 2020-cu il), s.74-75 (*dərc olunmuşdur).* *http://static.bsu.az/w22/doktorantura/YENİ%20KONFRANS%20%202020%20.pdf* 4. Elnarə Piriyeva, Kiçik yaşlı məktəblilərdə yaradıcı təfəkkürün tədqiqi istiqamətləri. Gənc tədqiqatçıların Respublika elmi-praktik konfransının materialları (17 aprel 2020-cu il), s.158-161(*dərc olunmuşdur).* *http://static.bsu.az/w22/doktorantura/YENİ%20KONFRANS%20%202020%20.pdf* 5. İranə Məmmədli, Tolerantliq və onun təzahürü xüsusiyyətləri. Sosial və humanitar elmlərin inteqrasiyası dövrün tələbidir. Gənc tədqiqatçıların Respublika elmi-praktik konfransının materialları (17 aprel 2020-cu il), s. 101-102 (*dərc olunmuşdur).* *http://static.bsu.az/w22/doktorantura/YENİ%20KONFRANS%20%202020%20.pdf* 6. İranə Məmmədli, İnklüziv təhsil və onun psixoloji mahiyyəti. Gənc tədqiqatçıların Respublika elmi-praktik konfransının materialları (17 aprel 2020-cu il), s.112-113 *http://static.bsu.az/w22/doktorantura/YENİ%20KONFRANS%20%202020%20.pdf* 7. İranə Məmmədli, Домашняя работа как средство активизации учебной деятельности младших школьников. Gənc tədqiqatçıların Respublika elmi-praktik konfransının materialları (17 aprel 2020-cu il), s.186-187

	http://static.bsu.az/w22/doktorantura/YENİ%20KONFRANS%20%202020%20.pdf
8	**Mövzu üzrə tezislər** *(müəlliflərin ad və familiyaları açıq şəkildə yazılmalıdır; tezisin dərc olunduğu, qəbul olunduğu və ya çapa göndərildiyi qeyd olunmalıdır; tezislərin surətləri əlavə edilməlidir; internetdəki mənbənin linki göstərilməlidir)*
	1.Müşviq Mustafayev, Mən konsepsiyası ilə bağlı nəzəri fikirlər. Gənc tədqiqatçıların Respublika elmi-praktik konfransının materialları (17 aprel 2020-cu il), s.114-117 (*dərc olunmuşdur).* http://static.bsu.az/w22/doktorantura/YENİ%20KONFRANS%20%202020%20.pdf 2.Elnarə Piriyeva, Böyük məktəblilərin peşə seçiminə təsir göstərən amillər. Gənc tədqiqatçıların Respublika elmi-praktik konfransının materialları (17 aprel 2020-cu il),s.68-70 (*dərc olunmuşdur)* . http://static.bsu.az/w22/doktorantura/YENİ%20KONFRANS%20%202020%20.pdf 3.Elnarə Piriyeva, Yeniyetmə şəxsiyyətinin formalaşmasında sosial şəbəkələrin rolu. Gənc tədqiqatçıların Respublika elmi-praktik konfransının materialları (17 aprel 2020-cu il), s.74-75 (*dərc olunmuşdur).* http://static.bsu.az/w22/doktorantura/YENİ%20KONFRANS%20%202020%20.pdf 4.Elnarə Piriyeva, Kiçik yaşlı məktəblilərdə yaradıcı təfəkkürün tədqiqi istiqamətləri. Gənc tədqiqatçıların Respublika elmi-praktik konfransının materialları (17 aprel 2020-cu il), s.158-161(*dərc olunmuşdur).* http://static.bsu.az/w22/doktorantura/YENİ%20KONFRANS%20%202020%20.pdf 5.İranə Məmmədli, Tolerantliq və onun təzahürü xüsusiyyətləri. Sosial və humanitar elmlərin inteqrasiyasi dövrün tələbidir. Gənc tədqiqatçıların Respublika elmi-praktik konfransının materialları (17 aprel 2020-cu il), s. 101-102 (*dərc olunmuşdur).* http://static.bsu.az/w22/doktorantura/YENİ%20KONFRANS%20%202020%20.pdf 6.İranə Məmmədli, İnklüziv təhsil və onun psixoloji mahiyyəti. Gənc tədqiqatçıların Respublika elmi-praktik konfransının materialları (17 aprel 2020-cu il), s.112-113 http://static.bsu.az/w22/doktorantura/YENİ%20KONFRANS%20%202020%20.pdf 7.İranə Məmmədli, Домашняя работа как средство активизации учебной деятельности младших школьников. Gənc tədqiqatçıların Respublika elmi-praktik konfransının materialları (17 aprel 2020-cu il), s.186-187 http://static.bsu.az/w22/doktorantura/YENİ%20KONFRANS%20%202020%20.pdf
9	**İxtira üzrə patentlər, səmərələşdirici təkliflər** *(bütün məlumatlar nümunədə göstərilən qaydaya uyğun olmalıdır)*
10	**Mövzu üzrə elmi məruzələr (seminarlar, konfranslar, dəyirmi masalar və s. çıxışlar)** *(bütün məlumatlar nümunədə göstərilən qaydaya uyğun olmalıdır)*
11	**Yerli və xarici həmkarlarla əlaqələr** *(bütün məlumatlar nümunədə göstərilən qaydaya uyğun olmalıdır)*
12	**Tələbələrin və gənc tədqiqatçıların mövzu üzrə elmi-tədqiqata cəlb olunması haqqında** *(layihələr, məqalələr, konfrans materialları)*
	1.Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrasının “Sosial psixologiya” ixtisası üzrə II kurs magistrantı Afət Cəlilova ilə Gülnarə Hüseynovanın müştərək hazırladığı elmi məqalə “Nəsillərarası fərqlərin sosial psixoloji təhlili” Sosial və humanitar elmlərin müasir problemləri Elmi əsərlər toplusu.Buraxılış №25 (II hissə) – Bakı, 2020 (s.7-11)

	2. Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrasının "Pedaqoji psixologiya" ixtisası üzrə II kurs Magistrantı Kərimli Jalə ilə Mehriban Eyyubovanın müştərək hazırladığı elmi məqalə "Uşaq şəxsiyyətinin formalaşmasında valideynlərin rolu" Sosial və Humanitar elmlərin müasir problemləri. Buraxılış №26,2020.
13	**Tələbələrin və gənc tədqiqatçıların elmi məruzələri (seminarlar, konfranslar, dəyirmi masalar və s. çıxışlar) haqqında** *(bütün məlumatlar nümunədə göstərilən qaydaya uyğun olmalıdır)*
	1.Sosial və pedaqoji psixologiya kafedrasının "Təhsildə sosial-psixoloji xidmət" ixtisası üzrə II kurs magistrantı Reyhan Rüstəmova və İranə Məmmədlinin müştərək hazırladıqları konfrans materialı "İnklüziv təhsil və onun psixoloji mahiyyəti." Gənc tədqiqatçıların Respublika elmi-praktik konfransının materialları (17 aprel 2020-cu il), s.112-113
14	**Elmi problem və ya mövzu üzrə qrant layihəsi** **(***adı, donor təşkilatın adı, BDU-nun layihədəki payı, layihənin ümumi dəyəri göstərilməklə)*
	1.Multikultural mühitdə müasir demoqrafik göstəricilərin sosial - mədəni dəyərlərə təsiri EİF, 75.000 (yetmiş beş min manat) **Mövzu icraçılarının layihədə təmsil olunması:** Cabbarov Rəşid (layihə rəhbəri) Əliyeva Kamilə (baş məsləhətçi) Məmmədli İranə (icraçı) **BDU-nun layihədə təmsil olunması:** Layihədə BDU əməkdaşları əsas icraçılardır. 2. Məcburi köçkün ailələrinə pandemiya dövründə birdəfəlik yardımın göstərilməsi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası. 8000 (səkkiz min manat) **Mövzu icraçılarının layihədə təmsil olunması:** Mustafayev Müşviq (layihə rəhbəri) **BDU-nun layihədə təmsil olunması:** Layihədə BDU əməkdaşları əsas icraçılardır. **3.** Penitensiar müəssisələrdə cəza çəkməkdən azad edilmiş şəxslərin sosial-psixoloji adaptasiyasının psixoloji problemləri. EİF 50.000 (əlli min manat) **Mövzu icraçılarının layihədə təmsil olunması:** Mustafayev Müşviq (layihə rəhbəri) **BDU-nun layihədə təmsil olunması:** Layihədə BDU əməkdaşları əsas icraçılardır. 4. Əl-Ələ Qısnamaya Qarşı Mübarizə. Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondu 2800 (iki min səkkiz yüz manat) **Mövzu icraçılarının layihədə təmsil olunması:** Həsənova Ülkər (layihə rəhbəri) **BDU-nun layihədə təmsil olunması:** Layihədə BDU əməkdaşları əsas icraçılardır.
14	**Mükafatlar və təltiflər haqqında (elmi fəaliyyətə görə)** *(bütün məlumatlar nümunədə göstərilən qaydaya uyğun olmalıdır)*

STATİSTİK CƏDVƏL

	Sayı
Xarici jurnalda dərc olunmuş məqalə	12
Yerli jurnalda dərc olunmuş məqalə	22
Beynəlxalq elmmetrik bazalarda indekslənmiş jurnallarda dərc olunmuş məqalə	7
Beynəlxalq səviyyəli elmi konfranslarda çap olunmuş konfrans materialı	-
Beynəlxalq səviyyəli elmi konfranslarda məruzə	-
Respublika səviyyəli elmi konfranslarda çap olunmuş konfrans materialı	7
Respublika səviyyəli elmi konfranslarda məruzə	7
Patent (beynəlxalq)	-
Patent (Respublika)	-
Qrant layihəsi (beynəlxalq)	-
Qrant layihəsi (Respublika)	4
Monoqrafiya	-
Dərslik və ya dərs vəsaiti	-

Stuktur rəhbəri ____________________Əlizadə Hikmət Əbdül oğlu

Mövzunun rəhbəri_____________________Əliyeva Kamilə Ramiz qızı

Tarix __24.11.2020__